C/2024/6863

28.11.2024

Avizul Comitetului Economic și Social European

Hidrogenul – infrastructură, necesități de dezvoltare, finanțare, utilizare și limite

(aviz din proprie inițiativă)

(C/2024/6863)

Raportor: **Thomas KATTNIG**

Consilier	Joel TÖLGYES (pentru raportorul Grupului II)
Decizia Adunării Plenare	18.1.2024
Temei juridic	Articolul 52 alineatul (2) din Regulamentul de procedură
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru transporturi, energie, infrastructură și societatea informațională
Data adoptării în secțiune	18.7.2024
Data adoptării în sesiunea plenară	18.9.2024
Sesiunea plenară nr.	590
Rezultatul votului (pentru/împotrivă/abțineri)	171/0/2

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE recunoaște că, pentru viitorul sistem energetic, pentru bunăstarea economică și socială a UE și în lumina competitivității cu alte regiuni economice, este important să se introducă rapid pe piață hidrogenul din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Într-o primă etapă, având în vedere provocările semnificative pe care le implică crearea ofertei, a cererii și a infrastructurii, este necesar ca utilizarea hidrogenului să vizeze sectoarele greu de electrificat și să reprezinte un mijloc de stocare a energiei.

1.2. Având în vedere obiectivele climatice ale UE și în conformitate cu criteriile de finanțare ale Băncii Europene pentru Hidrogen, în primul rând hidrogenul din surse regenerabile, astfel cum este definit în Regulamentul delegat (UE) 2023/1184 al Comisiei ([1]), ar trebui să fie eligibil pentru finanțare publică. Cu toate acestea, CESE recunoaște că, în special în faza de tranziție, vor trebui utilizate alte forme de hidrogen și gaze din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, astfel cum sunt definite în pachetul privind piața hidrogenului și a gazelor decarbonizate.

1.3. Pe lângă asigurarea unor criterii ecologice, sistemele de certificare trebuie să garanteze și standarde sociale. Aceste standarde trebuie să includă condiții de muncă echitabile și sigure și respectarea drepturilor profesionale, sociale și sindicale. Sistemele de certificare și de verificare trebuie să fie implementate de un organism central al UE și nu trebuie să fie înlocuite de participarea întreprinderilor la sisteme voluntare de certificare.

1.4. CESE recunoaște importanța infrastructurii de conducte pentru introducerea rapidă a hidrogenului din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Deoarece construirea unei infrastructuri de transport va implica costuri semnificative, CESE subliniază importanța unei alocări eficiente a resurselor. Aceasta va necesita o planificare inteligentă și integrată, inclusiv la nivel transfrontalier, și un regim de reglementare care să permită investițiile necesare în infrastructură, promovând în același timp sustenabilitatea ecologică a sistemului energetic în ansamblu și protejând utilizatorii rețelei împotriva taxelor de rețea excesive.

([1]) Regulamentul delegat (UE) 2023/1184 al Comisiei din 10 februarie 2023 de completare a Directivei (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului prin instituirea unei metodologii a Uniunii de stabilire a unor norme detaliate pentru producția de combustibili lichizi și gazoși de origine nebiologică obținuți din surse regenerabile și utilizați în transporturi (JO L 157, 20.6.2023, p. 11).

1.5. CESE recunoaște că posibilitatea acordată operatorilor de rețele de gaz să exploateze rețele de hidrogen ar putea oferi sinergii în ceea ce privește know-how-ul și angajații calificați. Totuși, acest lucru înseamnă că va fi necesar ca angajații existenți să beneficieze de o formare adecvată și să se asigure condiții bune de muncă pentru a se menține forța de muncă. De exemplu, operatorii de rețele trebuie să respecte contractele colective încheiate în conformitate cu practica obișnuită, iar condițiile de muncă trebuie îmbunătățite pentru a atrage forță de muncă calificată. CESE solicită un dialog social eficient și concludent în sectorul gazelor, atât la nivel european, cât și la nivel național.

1.6. Având în vedere creșterea tarifelor de rețea în sectorul gazelor ca urmare a decarbonizării sistemului energetic și a reducerii ulterioare a nivelului de utilizare a rețelei de gaze, trebuie evitate cu siguranță sarcinile suplimentare sub forma subvenționării încrucișate a rețelelor de hidrogen de către utilizatorii rețelei de gaze. Acest lucru este deosebit de important având în vedere că viitorii utilizatori ai infrastructurii rețelei de hidrogen (adică anumite sectoare industriale) diferă considerabil de utilizatorii actuali ai rețelei de gaze (industrie, IMM-uri și gospodării). Este important, prin urmare, să se aplice pe cât posibil principiul „utilizatorul plătește” și să se asigure astfel că infrastructura pentru hidrogen este finanțată în principal de utilizatorii respectivei infrastructuri, inclusiv de cei care alimentează rețeaua cu gaze din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon.

1.7. În primele etape ale introducerii infrastructurii pentru hidrogen, finanțarea publică ar putea completa finanțarea bazată pe plățile utilizatorilor prin intermediul tarifelor de rețea. Mai precis, finanțarea publică ar putea ajuta la repartizarea costurilor rețelei în timp. Este important totuși ca nivelul acestei finanțări să fie adecvat, bazat pe considerente legate de costuri și beneficii, și ca principiul „utilizatorul plătește” să fie menținut la un nivel ridicat. Utilizatorii ulteriori ai rețelei trebuie să suporte o parte adecvată din costurile de dezvoltare a infrastructurii. Trebuie evitate instrumentele financiare care generează riscuri excesive pentru sectorul public în timp ce profitul obținut din utilizarea infrastructurii rețelei de gaze este privatizat. În plus, ar trebui să fie finanțate, cel puțin parțial, din resurse financiare comune, și conductele care servesc interesului european comun. Prin urmare, ar trebui extins sprijinul precum cel oferit în prezent prin lista proiectelor de interes comun (PIC). În orice caz, sprijinul financiar public trebuie să fie acordat pe baza unor condiționalități sociale și ecologice.

2. **Context**

2.1. Într-o anumită măsură, hidrogenul din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, astfel cum este definit în Regulamentul delegat (UE) 2023/1184 al Comisiei și în pachetul privind piața hidrogenului și a gazelor decarbonizate, va trebui utilizat împreună cu electrificarea. Acest lucru este valabil, de exemplu, pentru procesele de producție dificil de electrificat, în care hidrogenul din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon este necesar ca factor de producție, cum ar fi în industria oțelului, a industriei chimice și a cimentului, și pentru combustibilii durabili din sectorul aviației, sectorul transportului greu și sectorul maritim. Transformarea sectorului energiei electrice în producția de energie electrică din surse regenerabile va necesita, în forma sa actuală, și utilizarea hidrogenului din surse regenerabile. În sfârșit, deoarece producția de energie electrică din surse regenerabile este volatilă, gazele din surse regenerabile pot juca un rol în stocarea sezonieră a energiei.

2.2. Securitatea aprovizionării în sistemul energetic, deciziile legate de producție și de locații și, prin urmare, locurile de muncă depind de succesul intensificării producției și a distribuției în Europa. În această privință, CESE face trimitere și la avizul său pe tema *Banca Europeană pentru Hidrogen*.

2.3. Intensificarea utilizării hidrogenului implică numeroase incertitudini în ceea ce privește atât oferta, cât și cererea. Aceste incertitudini sunt interdependente și există nu numai la nivelul UE, ci și la nivel mondial. Până în 2050, capacitatea de electroliză instalată la nivel mondial va trebui să crească de 6 000-8 000 de ori față de capacitatea instalată actuală, în timp ce capacitatea de producție a energiei electrice din surse regenerabile va trebui să crească de zece ori.

2.4. Importurile de hidrogen ridică, de asemenea, semne de întrebare cu privire la posibilitatea de a evita dependența de țări terțe, la condițiile de muncă și de producție din țările respective și la impactul asupra securității energetice în acele țări.

2.5. Regiunile cu cel mai mare potențial de producție de hidrogen diferă de regiunile în care se înregistrează cea mai mare cerere de hidrogen. Atât oferta (inclusiv importurile), cât și cererea de hidrogen depind astfel în mare măsură de viitoarea infrastructură pentru hidrogen. În UE predomină transportul prin intermediul rețelelor de hidrogen, acest lucru putând implica transformarea conductelor de gaz existente în conducte pentru transportul de hidrogen sau construirea altora noi. CESE a subliniat importanța infrastructurii energetice transfrontaliere în avizul TEN/823. În plus, cererea și oferta pot fi diferite și în ceea ce privește timpul de producție și timpul de utilizare. Prin urmare, construirea infrastructurii pentru hidrogen ar trebui să includă și crearea de instalații de stocare.

2.6. În prezent, infrastructura energetică este adesea finanțată prin taxe de utilizare. Potrivit acordului trilateral privind pachetul pentru piața internă a gazelor ([2]), acest lucru va fi valabil și în cazul rețelelor de hidrogen: costurile de investiții, de operare și de întreținere vor fi acoperite de utilizatorii rețelei. Prin urmare, avantajul acestei modalități de finanțare este că, în cazul în care este concepută corespunzător, aceasta reflectă utilizarea efectivă.

2.7. Cu toate acestea, există probleme cu distribuția în timp a costurilor de finanțare a rețelelor de hidrogen. La început, un număr mic de utilizatori vor trebui să suporte costuri ridicate, iar acest lucru nu oferă condiții favorabile pentru a introduce producția și utilizarea hidrogenului.

2.8. În plus, investițiile în transformarea verde, cum ar fi investițiile în infrastructura energetică sau în electrolizoare, se confruntă în prezent cu condiții dificile. Întrucât băncile centrale au majorat ratele dobânzilor ca reacție la creșterea inflației, costurile de capital au crescut.

2.9. În ultimul său raport, Curtea de Conturi Europeană ([3]) subliniază că țintele Comisiei Europene pentru producția și utilizarea hidrogenului din surse regenerabile până în 2030 sunt prea ambițioase. Auditorii invită Comisia să-și actualizeze strategia privind hidrogenul, mai ales să ia decizii strategice cu privire la calea de urmat după o verificare a situației reale, fără a crea noi dependențe strategice, definind o foaie de parcurs a UE și monitorizând progresele, să obțină date fiabile despre finanțarea națională și să evalueze în consecință adecvarea schemelor de finanțare ale UE, să monitorizeze procedurile de aprobare din statele membre și să ia o decizie clară cu privire la măsurile de sprijinire a industriei hidrogenului și de coordonare cu aceasta. CESE salută acest raport și îl consideră o confirmare a reflecțiilor sale despre crearea pieței hidrogenului. Întregul lanț valoric trebuie consolidat și trebuie asigurate investițiile necesare. În plus, hidrogenul trebuie să aibă prioritate în sectoarele în care este cel mai urgent nevoie de el, întrucât nu va exista atâta hidrogen disponibil cât preconizase inițial Comisia.

3. **Observații generale**

3.1. În opinia CESE, introducerea rapidă a utilizării hidrogenului este extrem de importantă. Pentru ca acest lucru să devină posibil, este necesar să se extindă producția de electrolizoare, să se realizeze producția necesară de energie electrică curată și să se asigure o infrastructură adecvată, o distribuție echitabilă a costurilor asociate și o utilizare specifică a resurselor financiare, precum și hidrogenul în sine.

3.2. Disponibilitatea limitată și provocările deja semnificative pe care le implică crearea ofertei, a cererii și a infrastructurii determină necesitatea unei abordări eficiente din punctul de vedere al costurilor și al utilizării resurselor. Aceasta presupune că utilizarea hidrogenului trebuie, într-o primă etapă, să vizeze zonele în care electrificarea este dificilă.

3.3. Pentru a atinge obiectivele climatice, CESE consideră că hidrogenul utilizat ar trebui să fie în primul rând din surse regenerabile, astfel cum este definit în Regulamentul delegat (UE) 2023/1184 al Comisiei și în pachetul privind piața hidrogenului și a gazelor decarbonizate. În același timp, CESE recunoaște că există alte forme de procese de producție a hidrogenului cu emisii scăzute de dioxid de carbon care vor fi necesare pentru a fi utilizate în faza de tranziție, deoarece – cel mai probabil – cererea de hidrogen va depăși oferta în această etapă de tranziție. Prin urmare, CESE încurajează evaluarea finanțării publice pentru alte procese de producție cu emisii scăzute de dioxid de carbon în perioada respectivă. În orice caz, finanțarea publică ar trebui acordată numai proceselor de producție cu o intensitate globală a emisiilor (inclusiv emisii indirecte) comparabilă cu producția de hidrogen din surse regenerabile. Întrucât cererea viitoare de hidrogen va fi parțial satisfăcută prin importuri, prioritizarea hidrogenului din surse regenerabile trebuie să fie extinsă și la hidrogenul importat.

3.4. CESE consideră că, atunci când se importă hidrogen și se încheie orice acord cu țările terțe în acest scop, trebuie să se respecte valorile europene. Trebuie să se garanteze asigurarea unor condiții de muncă echitabile și mai sigure pe teren și respectarea drepturilor profesionale, sociale și sindicale. În plus, trebuie să fie luate în considerare realitățile geografice (de exemplu, capabilitățile și capacitățile de producție și de export ale unei țări), precum și obiectivele legate de autonomia strategică ale UE.

([2]) A se vedea acordul provizoriu referitor la Regulamentul privind piața internă a gazelor naturale și acordul provizoriu referitor la Directiva privind piața internă a gazelor.

([3]) *Politica industrială a UE privind hidrogenul curat – Cu un cadru legislativ în mare parte adoptat, a sosit timpul pentru a vedea care este realitatea de pe teren*, raportul special al CCE 11/2024:

3.5. O modalitate de a asigura respectarea standardelor climatice, de mediu și de protecție a lucrătorilor în legătură cu hidrogenul ar putea fi garanțiile de origine sociale și ecologice specifice pentru hidrogen. Este important ca aceste garanții să includă cerințe obligatorii pentru a se evita abuzurile și a garanta că hidrogenul certificat ca provenind „din surse regenerabile" întrunește într-adevăr criteriile sociale și ecologice care urmează a fi definite. Deși RED III conține în prezent norme clare privind clasificarea hidrogenului din surse regenerabile, procedura pentru importuri este încă neclară. În opinia CESE, este important ca garanțiile de origine să reflecte utilizarea efectivă a energiei electrice din surse regenerabile pentru producția de hidrogen, să existe o apropiere fizică și temporală între producția de energie electrică și producția de hidrogen și să nu se excludă alte domenii de aplicare a energiei electrice din surse regenerabile. CESE consideră că UE ar trebui, pe cât posibil, să deschidă calea, cu norme uniforme clare, pentru a deveni lider mondial. Sistemele de certificare și de verificare trebuie utilizate și pentru importuri, de către un organism central european, și nu trebuie să fie înlocuite de participarea întreprinderilor la sisteme voluntare de certificare.

3.6. Hidrogenul va juca, de asemenea, un rol important în stabilizarea sistemului energiei electrice în viitor. Producția de energie electrică din surse regenerabile va conduce adesea la un exces de energie electrică, în funcție de vreme și de anotimpuri; hidrogenul poate fi stocat în astfel de cazuri. În plus, producția de hidrogen poate fi utilizată și pentru a stabiliza rețeaua electrică, astfel cum se subliniază în avizul TEN/827. Acest lucru poate diminua nevoia de a se extinde rețeaua electrică și poate reduce costurile acestei extinderi.

3.7. Conversia actualei infrastructuri pentru rețeaua de gaze și extinderea infrastructurii pentru hidrogen implică costuri de investiții semnificative. Pentru a reduce la minimum costurile economice, trebuie adoptată o abordare eficientă din punctul de vedere al costurilor și al utilizării resurselor. Va fi necesară, în acest sens, o planificare inteligentă și integrată, inclusiv la nivel transfrontalier (a se vedea avizul TEN/823); această planificare ar trebui să fie coordonată cu alte planuri strategice relevante, cum ar fi strategiile de decarbonizare industrială și planificarea urbană axată pe energie, și ar trebui să facă întotdeauna obiectul unei analize cost-beneficiu.

3.8. Pentru a crește gradul de acceptare privind construirea infrastructurii pentru hidrogen, inclusiv a electrolizoarelor și a unor capacități mai mari de generare a energiei electrice din surse regenerabile, CESE evidențiază importanța participării efective a cetățenilor, astfel cum a arătat în avizul TEN/827.

3.9. La fel ca rețelele de energie electrică și cele de gaze, rețelele de hidrogen formează un monopol natural, oferind operatorilor de rețea un monopol de putere care le-ar permite să impună taxe de utilizare excesive. Prin urmare, este nevoie de o reglementare care să asigure un nivel ridicat de securitate a aprovizionării și o compensare adecvată pentru operatorii de rețea, care să permită investițiile necesare în infrastructură, promovând în același timp sustenabilitatea ecologică a sistemului energetic în ansamblu. În plus, reglementarea trebuie să protejeze utilizatorii rețelei de tarife excesive și să garanteze că activitățile operatorilor de rețea sunt eficiente din punctul de vedere al costurilor, asigurând astfel accesibilitatea, aspect reiterat recent de Curtea de Conturi Europeană ([4]).

3.10. Dacă rețelele de hidrogen vor fi exploatate în viitor de întreprinderi care exploatează deja rețele de gaze, acest lucru ar putea oferi sinergii care să aducă beneficii, dacă există know-how și angajați calificați corespunzător. Totuși, acest lucru înseamnă că va fi necesar ca angajații existenți să beneficieze de o formare adecvată și să se asigure condiții bune de muncă pentru a menține forța de muncă. De exemplu, operatorii de rețele trebuie să respecte contractele colective încheiate în conformitate cu practica obișnuită (a se vedea avizul TEN/827). În plus, pentru a găsi forță de muncă calificată, sunt necesare condiții de muncă atractive și de înaltă calitate. Acest lucru ar putea fi realizat prin introducerea unor măsuri menite să îmbunătățească egalitatea de gen și a unor măsuri care să garanteze calitatea în ceea ce privește securitatea și sănătatea, prin asigurarea respectării reglementărilor în materie de muncă și prin înființarea de consilii ale lucrătorilor. Dialogul social european este un catalizator important în acest sens, care se dorește a fi consolidat prin Declarația de la Val Duchesse. Acțiunile parteneriatelor sociale consolidează economia și coeziunea socială. CESE solicită un dialog social eficient și autentic în sectorul gazelor, atât la nivel european, cât și la nivel național.

([4]) *Scurgerile persistă în aprovizionarea cu gaze a UE*, Curtea de Conturi Europeană, 24 iunie 2024.

3.11. Pe lângă beneficiile aduse de sinergii, această dublă exploatare poate conduce totuși la acordarea de subvenții încrucișate, costurile de exploatare și de întreținere fiind finanțate în mod încrucișat prin finanțarea rețelei de gaze. Proiectul de acord trilateral referitor la Regulamentul privind piața internă a gazelor ar permite acordarea unor astfel de subvenții încrucișate în anumite circumstanțe. Acest lucru este deosebit de problematic deoarece grupurile de utilizatori ai infrastructurii pentru hidrogen sunt foarte diferite de cele care utilizează infrastructura de gaze: întreprinderile mai mici și gospodăriile nu vor utiliza hidrogenul în viitor și, totuși, în cazul în care s-ar acorda subvenții încrucișate, ele ar contribui la costurile infrastructurii pentru hidrogen. În următorii ani, mai ales utilizatorii rețelelor de gaze se vor confrunta, în orice caz, cu tarife de rețea în creștere, deoarece reducerea dimensiunii rețelelor de gaze și eliminarea treptată a gazelor va însemna că costurile aferente infrastructurii rețelei de gaze trebuie suportate de tot mai puțini utilizatori. Această tendință, care este îngrijorătoare și din punctul de vedere al protecției consumatorilor, este deosebit de problematică pentru utilizatorii care se confruntă cu bariere la ieșire (de exemplu, chiriașii sau gospodăriile cu venituri mici, care nu își permit să își înlocuiască sistemul de încălzire). Prin urmare, este important să se aplice pe cât posibil principiul „utilizatorul plătește” și să se garanteze astfel că infrastructura pentru hidrogen este finanțată în principal de utilizatorii respectivei infrastructuri. Va fi necesară, în acest sens, o separare normativă strictă a activelor fixe.

3.12. Principiul „utilizatorul plătește” înseamnă, de asemenea, că infrastructura ar trebui finanțată nu doar de consumatori, ci și de cei care alimentează rețeaua, deoarece este clar că, în stadiul actual al introducerii hidrogenului, atât furnizorii, cât și consumatorii de hidrogen sunt dependenți de infrastructură. În opinia CESE, distribuția foarte inegală a costurilor aferente rețelei de energie electrică între furnizori și consumatori la nivelul UE ar trebui considerată un exemplu negativ, astfel cum s-a subliniat în avizele TEN/823 și TEN/827. Prin urmare, taxele de utilizare a rețelei trebuie aplicate nu numai la ieșiri, ci și la alimentare, luând în considerare un echilibru care să fie în conformitate cu principiul „utilizatorul plătește”.

3.13. Finanțarea (parțială) a întreprinderilor nou-înființate din veniturile fiscale, în special în primele etape ale introducerii infrastructurii pentru hidrogen, poate – de asemenea – să reprezinte o parte a unei soluții cuprinzătoare și să contribuie la repartizarea costurilor de rețea de-a lungul timpului. Un astfel de sprijin ar putea reflecta interesul economic general al extinderii infrastructurii pentru hidrogen. Este important totuși ca nivelul acestei finanțări să fie adecvat, bazat pe considerente legate de costuri și beneficii, și ca principiul „utilizatorul plătește” să fie menținut la un nivel ridicat. Trebuie să se evite instrumentele financiare care generează riscuri excesive pentru sectorul public în timp ce profitul obținut din utilizarea infrastructurii rețelei de gaze este privatizat. Finanțarea publică trebuie să fie însoțită de o rentabilitate a investiției adecvată pentru autoritățile publice.

3.14. Creșterea bruscă a costurilor de capital, din cauza ratelor mai mari ale dobânzii, întârzie tranziția energetică, inclusiv investițiile necesare în sectorul hidrogenului. Banca Centrală Europeană (BCE) are opțiuni de intervenție în acest sens, deoarece sprijinirea tranziției energetice în zona euro și în întreaga UE se încadrează în mandatul BCE. Cu un sistem de creditare diferențiat ecologic, BCE are la dispoziție un potențial instrument eficace atât pentru a promova tranziția energetică, cât și pentru a-și atinge obiectivul principal de stabilitate a prețurilor. Acest instrument poate fi tratat ca o versiune mai ecologică a operațiunii țintite de refinanțare pe termen mai lung (TLTRO) ([5]), care a avut succes în trecut, astfel cum a sugerat rețeaua băncilor centrale NGFS și a fost luat în considerare în revizuirea strategiei BCE. Acest instrument permite BCE să ofere băncilor, ca principal canal de creditare în Europa, finanțare pe termen lung în condiții atractive, stimulând astfel împrumuturile bancare către economia reală. Prin urmare, CESE încurajează eforturile din cadrul BCE de a dezvolta un instrument TLTRO ecologic, pentru a sprijini tranziția energetică, fără a aduce atingere obiectivului principal de stabilitate a prețurilor.

3.15. Având în vedere că reglementarea și finanțarea rețelelor de hidrogen au efecte semnificative în redistribuire și macroeconomie, părțile interesate relevante trebuie să fie implicate într-un proces democratic pentru definirea acestei reglementări și finanțări. Deoarece în multe cazuri rețelele de gaze vor fi transformate în rețele de hidrogen, trebuie să fie implicați reprezentanții utilizatorilor rețelei de gaze, cum ar fi partenerii sociali. Punerea unui accent mai puternic pe codurile de rețea, astfel cum s-a discutat în contextul pachetului privind piața internă a gazelor, ar trebui să fie privită în mod critic, deoarece nu implică în mod suficient părțile interesate și conferă o putere de decizie excesivă operatorilor de rețea și Comisiei. Procesul actual din sectorul gazelor naturale ar trebui aplicat și în sectorul hidrogenului. Acest lucru poate fi realizat prin capacitarea autorităților naționale de reglementare în domeniul energiei, astfel încât ele să supravegheze piața emergentă a hidrogenului și să revizuiască tarifele pentru hidrogen din perspectiva interesului consumatorilor finali.

([5]) *Targeting a sustainable recovery with Green TLTROs: Green, Targeted and Long-Term Refinancing Operations* [Vizarea unei redresări durabile cu TLTRO verzi: operații de refinanțare verzi, țintite și pe termen lung], Jens van ‘t Klooster și Rens van Tilburg, *Positive Money Europe & Sustainable Finance Lab*, septembrie 2020.

3.16. CESE consideră că este important ca sarcina financiară a dezvoltării infrastructurii pentru hidrogen să fie echilibrată la nivel regional. Prin urmare, este important, în primul rând, ca agenții de tranzit să suporte o parte adecvată din costurile aferente infrastructurii de conducte. În plus, ar trebui să fie finanțate, cel puțin parțial, din resurse financiare comune, și conductele care servesc interesului european comun. Prin urmare, ar trebui extins sprijinul precum cel oferit în prezent prin lista proiectelor de interes comun (PIC). În plus, finanțarea ar trebui să fie disponibilă într-un stadiu timpuriu al dezvoltării proiectului, pentru a crește șansele de a obține o finanțare bazată pe piață. Condițiile sociale și ecologice trebuie respectate în acest caz. Pe lângă necesitatea de a respecta criteriile de sustenabilitate, CESE face trimitere la observațiile formulate la punctul 3.9.

Bruxelles, 18 septembrie 2024.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Oliver RÖPKE